

Redegørelse for

Produktionsforum 2023

Forumets arbejdsopgaver fremgår af forummets kommissorium samt GeoDanmarks arbejdsprogram.

Forumets sammensætning

Annette F. Stammerjohan, SDFI (formand)

Eskil K. Nielsen, SDFI

Jørgen Grum, SDFI

Kurt Toft, SDFI

Allan Gyldendal Frederiksen, repræsentant for GeoMidt (kortsamarbejdet i Region Midtjylland)

Merete Hansen, repræsentant for Sydkort (kortsamarbejdet i den jyske del af Region Syddanmark)

Sten Frandsen, repræsentant for GeoFyn (kortsamarbejdet på Fyn)

Marianne Tomra, repræsentant for GeoNord (kortsamarbejdet i Region Nordjylland)

Christian Greisik, repræsentant for GeoØst (kortsamarbejdet bestående af kommunerne i Region Hovedstaden og Region Sjælland – dog ikke kommunerne Frederikssund, Frederiksberg og København)

Anne Sørensen, SDFI. Repræsentant for GeoDanmarks Fællessekretariat

Udtrådte:

Laura Bjørnholt Larsen, SDFI. Repræsentant for GeoDanmarks Fællessekretariat udtrådt af forum 1. juni 2023

Møder i årets løb

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	9/2		27/4		1/6			18/9		9/11	

Resumé

Optagelsen af flyfoto, udstillingen af ortofoto og ajourføringen af GeoDanmark grunddata er en kerneopgave i foreningens arbejde. Produktionsforum er vigtigt for sikker udførelse af disse kerneopgaver, da forummet sikrer kommunikationen mellem kommunerne og SDFI.

Afslutning på GeoDanmark vektorproduktion 2022

GeoDanmark vektorproduktion 2022, blev afsluttet den 7. marts 2023.

GeoDanmark produktion 2023

I henhold til forretningsmodellen for GeoDanmark totalajourføres Region Midtjylland i 2023. I resten af landet ajourføres GeoDanmark grunddata der, hvor kommunerne har lavet ændringsudpegninger. Årets dataproduktion for 2023 startede op med udfordringer.

Fotoflyvningen i 2023 var præget af store udefrakommende problemer og blev sent færdigt. Dette skyldes især to ting. Først at vejret ikke var godt i starten af fotoperioden, og første fotodag blev 1. april. Dernæst var der mangel på flyledere i Kastrup Lufthavn, hvilket gjorde at fotoflyvning blev forbudt i Kastrup kontroltårns område, som dækker det meste af Sjælland. Efter længere tids forhandling blev der givet lov til et begrænset antal fotofly i området. Alt dette resulterede i at fotoflyvningen først blev færdig d. 9. maj, hvilket er det seneste siden 2016.

Ajourføringen af grunddata kom dog alligevel rigtig godt fra start. SDFI har i 2023 udbudt opgaven med den fotogrammetriske ajourføring af GeoDanmark grunddata, og der er indgået nye kontrakter til begge vektor produktioner.

Kontrakten vedrørende **totalajourføring** er i år med en ny producent – IIC - der er et internationalt firma, der har stor erfaring med lignende produktioner i bl.a. England og Spanien.

Den **udpegede ajourføring** fortsætter i en ny kontrakt med DSM, som der i de sidst 4 år har været et godt samarbejde med.

Totalajourføringen: Efter opstarts- og test-fasen blev produktionen skudt endeligt i gang den 7. juni 2023, hvor den første kommune blev sendt til IIC. Quick ortofoto dækkende Region Midtjylland var klar den 31. maj 2023.

12 af 19 kommuner har i år valgt at deltage i kvalitetskontrollen.

Den **udpegede ajourføring** startede op den 3. juli 2023, og i år havde lidt under halvdelen af kommunerne (38 ud af 79) afsluttet opgaven med ændringsudpegninger inden da. Det er rigtig flot set i lyset af de udfordringerne, der var med sen fotoproduktion. Produktionsforum vurderer, at dets fokusering på opgaven og afholdelse af webinarer for kommunerne har båret frugt.

32 af 79 kommuner har i år valgt at deltage i kvalitetskontrollen.

Grundet omlægning af produktionsstyringssystem i SDFI har det være en udfordring for kommunerne løbende at følge fremdriften af vektor produktionen. SDFI arbejder fortsat på forbedring af produktionsstyringssystemet.

Forsøg med **fortættede flyvelinjer** over Odense by

Der er lavet et mindre forsøg med fortættede flyvelinjer over Odense bymidte for at undersøge, hvor om- og hvor stort potentialet er med fortættede flyvelinjer. De første resultater indikerer en forbedring både for ortofoto og kortlægning i tætbebyggede områder med høje bygninger, og yderst begrænset potentiale i lav bebyggelse. Arbejdet er afrapporteret til bestyrelsen i rapporten "Bedre ortofoto/flyfoto", dateret 7. september 2023.

Projekter vedr. **vandløbsskikkelsesdata og det hydrologiske tilpasningslag**

Produktionsforum følger aktiviteterne vedr. vandløbsskikkelsesdata og det hydrologiske tilpasningslag tæt med henblik på 1) at sparre med og levere input til aktiviteterne og 2) at sikre opgavernes fremtidige forankring, når projekterne lukker og overgår til drift.

Projektlederne for de to projekter har løbene givet Produktionsforum status på fremdrift i projekterne.

Leverancer

Forummet forventede samt opnåede leverancer i punktform ifølge kommissoriet:

- Flyfotograferingen startede først den 1. april og blev afsluttet 9. maj 2023
- Quickortofoto var landsdækkende den 2. juni 2023
- Ortofotoet var færdig fra producenten ultimo september og forventes publiceret på datafordeleren i december.
- Ved årsskiftet forventes GeoDanmark at være i mål med 75% af ajourføringsopgaven. Den samlede ajourføring forventes at være helt afsluttet i februar 2024.

Forummet forventede samt opnåede leverancer i punktform ifølge arbejdsprogrammet:

- Produktionsforum har haft ekstra fokus på de kommunale ændringsudpegninger og kommunal deltagelse i kvalitetskontrol ved at skærpe og forbedre processer og procedurer for denne opgave. Blandt andet ved opdatering af vejledninger og afholdelse af webinarer.

Forummet eventuelle sager til bestyrelsen i punktform:

- Produktionsforum har arbejdet med en ny prismodel for 10 cm ortofoto og forslår en ny prismodel, som gør det billigere for kommunerne at bestille 10 cm ortofoto. Kommunerne vil opnå en besparelse på i omegnen af 11.400 kr. pr. kommune fremadrettet. Det er primært på grund af et nedsat timeforbrug hos SDFI. Samtidig er det ikke længere nødvendigt at "reservere" midler i GeoDanmarks budget til denne opgave.

Målsætning for det kommende år

- Produktionsforum arbejder videre med anbefalinger fra afrapporteringen "Bedre ortofoto/flyfoto" om skift i teknologi fra 8 til 16 bit flyfoto og anbefalingen om ændring af optagetidspunktet for flyfoto i områder, der skal totalajourføres.
- Fortsat fokus på kvalitet og kvantitet af de kommunale ændringsudpegninger og at få justeret områdepolygonerne for de kommuner der skal totalajourføres.
- Fortsat fokus på at få de kommunale ændringsudpegninger ind tidligt på året.
- Revision af vejledninger, som instruerer kommunerne i de tilretninger, der skal udføres i GeoDanmark-grunddata før og efter den fotogrammetriske ajourføring.
- Fortsætte undersøgelser af mulighederne for udvikling af AI-processer til brug for udpegning og/eller identifikation af GeoDanmark-objekter, der skal ajourføres.
- I samarbejde med Administrativ ajourførings forum arbejde videre med "lister" til forbedring af kvaliteten i ændringsudpegning samt understøttelse af kvalitetskontrollen.
- AP 2024
  - Gennemgang af vejledningsmateriale til brug ved arbejde med GeoDanmark data.
  - Fortsat følge arbejdet med implementering af skikkelsesdata.
  - Fortsat følge arbejde med hydrologisk tilpasningslag.

Ressourceforbrug

I henhold til kommissoriet for Produktionsforum forventes et ressourceforbrug på 2-4 uger pr. medlem til mødedeltagelse og forberedelse, hvilket har passer nogenlunde med det faktiske forbrug.